

Täysistunto

Torstai 16.11.2023 klo 16.00—20.49

2.4. Suullinen kysymys ammattidieselin käyttöönnotosta (Hannu Hoskonen kesk)

Suullinen kysymys SKT 59/2023 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt mennään seuraavaan kysymykseen. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.40 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Suomen talouden tilanne heikkenee nopeasti. Varsinkin viime kuukausien aikana tämä on havaittu. Teollisuuden tilauskirjat ohenevat, rakennusala on vaikeuksissa, elikkä olemme hyvin vaikeassa tilanteessa. Edellisen vaalikauden lopulla hallitus ehti valmistelemaan lausuntokierrosta vaille valmiiksi kuljetusalan ammattidieselin. Tällä esityksellä olisi voitu keventää raskaan ammatimaisen liikenteen verorasitusta niin, että se olisi parantanut Suomen vientiteollisuuden kustannuskilpailukykyä merkittävästi. Olen odottanut kesän, syksynkin — saman ovat tehneet kuljetusalan yrittäjät sekä suomalainen vientiteollisuus. Kello käy, mutta hallituksen esitystä vaan ei näy. [Keskustan ryhmästä: Ei näy!] Talvea en enää odota, mittani on tullut täyteen. Suomella ei ole aikaa enää vetelehtiä. [Välihuutoja oikealta]

Olen tänään jättänyt lakialoitteen ammattidieselin käyttöön ottamiseksi. Tämä on keskustan esitys, ja se pohjautuu valtiovarainministeriön aiempaan, osaavaan valmisteluun ja on toteutettavissa vaikka heti. Kustannuksia ei synny, koska paketti on valmiina. Aiotteko panna tämän lausuntokierrokselle, arvoisa valtiovarainministeri? [Perussuomalaisen ryhmästä: Neljä vuotta oli aikaa toteuttaa se!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.41 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tunnistan edustajan nostaman huolen. Ylipäättänsä tämä suhdanne, jossa me tällä hetkellä olemme, ei tarjoa tälle hallitukselle myöskään hirvittävän paljon vetoapua — se, että me tällaisessa tilanteessa teemme julkisen talouden kannalta toimia ja samaan aikaan kasvu on hyvin hidasta —, jopa näyttää siltä, että se hidastuu edellisistä arvioista. Samaa aikaan meidän verotuotto on vähentynyt [Antti Kurvinen: Mitä aiotte asialle?] ja meillä on paljon muita ongelmia, esimerkiksi geopolitiikkaan ja turvallisuuteen liittyviä, jotka eivät tee tästä tilanteesta helppoa.

Mitä tulee sitten itse ammattidieseliin, niin kuten muistamme jo viime kaudelta, tästä asiasta vallitsee monenlaista yhteisymmärrystä, mutta se, mikä siinä on sitten ongelmana niin, että sitä ei edellinen hallitus saanut edistettyä eikä se ole tänäkään hallituksen listal-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 57/2023 vp

la tällä hetkellä, [Antti Kurvinen: Miksei?] liittyy tietenkin yleisesti tähän fiskaalipuoleen. Sen sijaan tämä hallitus huolehtii autoilijan asioista, huolehtii logistiikasta muun muassa tekemällä täysin historiallisen polttoaineveron laskun. [Vasemmalta: Koska näkyy?] Me laskemme myös CO₂-komponenttia ja huolehdimme muutenkin siitä, että tämä tilanne helpottuu. Onneksi näemme, [Puhemies koputtaa] että inflaatioluvuissa on tapahtumassa kuitenkin selvää muutosta, ja se vaikuttaa tietenkin yleiseen kustannuskehitykseen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ja nyt pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

16.42 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen suhtautuminen ammattidieseliin oli allekirjoittaneelle ja koko keskustan ryhmälle valtava pettymys. Kokoomus, perussuomalaiset ja RKP lupasivat ennen vaaleja, että tämä ammattidiesel-asia hoidetaan kuntoon. [Antti Kurvinen: Tämäkin vaalilupaus!] Tämäkin asia nyt on mennyt siis mönkään.

Keskusta lisätalousarviossaan on esittänyt perustellusti ja myös kattavasti, että teemme noin 300 miljoonan euron lisärahoituksen laajakaistarakentamiseen, alemman tieverkon kunnostamiseen ja homekoulujen korjaamiseen sekä taloyhtiöiden perusparannuksiin ja remontteihin. Rakennusmiehillä on työstä pulaa lähiaikoina, se tiedetään. Näillä toimilla saataisiin luotua työpaikkoja, tuettaisiin samalla aluetalouden tasapainoista kehittämistä, erikoisesti tällä laajakaistaratkaisulla. Rakennusteollisuus arvioi tällä viikolla, että valtiovarainministeriön ennusteet rakentamisen tilanteesta ovat liian positiivisia. Väärä tilannekuva rakentamisesta tarkoittaisi väärää tilannekuvaa koko taloudesta. Keskusta on esittänyt suhdannepakettia tukemaan tätä vaikeaa tilannetta.

Kysynpä teiltä, arvoisa pääministeri: Teettekö te töitä rakennusalan auttamiseksi? Tarkuttekko keskustan erinomaiseen esitykseen? [Antti Kurvinen: Hyvä kysymys! — Juho Eerola: Olisimmepa kuulleet tuon hallitusneuvotteluissa!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministeri, vai kuka ministereistä vastaa? [Antti Kurvinen: Hommaa hoitaa, mutta ei löydy vastaajaakaan!] — Ministeri Mykkänen, olkaa hyvä.

16.44 Ympäristö- ja ilmastonministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tärkein teko, jolla tämä hallitus edistää rakennusalan pääsemistä yli tästä suhdannekuopasta, on se, että ihmisten ostovoima kääntyy ensi vuonna nousuun, osittain hallituksen budjettiehdotukseen sisältyvien veroja kohtuullistavien elementtien ja työllisyystoimien ansiosta. Suurimmalla osalla suomalaisista ostovoima kasvaa ensi vuonna, tietysti edellyttäen, että inflaatio saadaan kuriin, kuten nyt näyttää. Tämä tapa on ainoa kestävä tie päästä siihen, että ihmiset pystyvät suunnittelemaan myöskin asunnon vaihtamista. Se tyhjillään olevien asuntojen määrä, joka tällä hetkellä on pysäyttänyt työmaat, poistuu sitä kautta. Samalla teemme täsmätoimia, kyllä, joilla käytännössä valtion tukeman asumisen osuus kaikissa asuntorakentamisen aloituksissa nousee yli 40 prosenttiin, kun se oli vielä viime vuonna noin 15 prosenttia. Eli kyllä tätä suhdannetta oikeasuhtaisesti autetaan mutta ei kaatamalla ämpärillä veronmaksajilta rahaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 57/2023 vp

Keskusta luetteli kohteita 300 miljoonan euron edestä. Tässä ette edes maininneet, mistä se raha sitten otettaisiin pois. [Antti Kurvinen: Turun tunnin juna! — Naurua] Ja jos se otetaan joistain muista infrahankkeista, [Puhemies koputtaa] niin sillä ei kyllä sitten infrahankkeita tekeviä työllistetä enempää.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kurvinen.

16.45 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Saimme jälleen eilen huonoja uutisia Suomen talouden kehittymisestä. Rakennusala kertoi, että heidän tilanteensa on paljon huonompi kuin vaikkapa valtiovarainministeriö on arvioinut. Ja rakennusalan ekonomistit kertoivat, että tälle vuodelle ja ensi vuodelle valtiovarainministeriön arvioima kasvu ei toteudu, ja ne kasvuennusteet ovat jo tähän mennessä todella surkeita: tavoite tai arvio on ollut, että tälle vuodelle saadaan nolla prosenttia kasvua ja ensi vuodelle yksi prosentti. Elikkä nyt näyttää siltä, että jo tänä vuonna Suomen talouskasvu painuu miinukselle, siirrymme siis taantumaan, ja ensi vuodelle emme saa edes yhden prosentin talouskasvua. Kuunnelkaa, ministeri Mykkänen — tämä on reaalitilanne tällä hetkellä. [Oikealta: Kenen jäljiltä?]

Arvoisa pääministeri Petteri Orpo, te olette puhunut polleita puheita velkalaivasta, ja nyt näyttää, että teidän velkalaivan kääntämisenne on sitä, että ensi vuodelle otetaan lähes 12 miljardia velkaa [Perussuomalaisten ryhmästä: Kiitos teidän! — Vasemmalta: Tehän sitä otatte!] ja koko vaalikaudelle 50 miljardia velkaa. Voi sanoa, että velkalaiva on mennyt ympäri ja teillä on velkasukellusvene, arvoisa pääministeri. Miksi, arvoisa pääministeri, olette rikkonut vaalilupauksenne paremmasta taloudenpidosta [Puhemies koputtaa] ja ajatte Suomen syvempään velkaantumiseen ja nollakasvuun ja taantumien tilanteeseen tällä talouspolitiikallanne? [Timo Heinonen: Kepun perintö oli niin surkea!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministeri Orpo.

16.46 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oppositio politiikan ymmärrän, mutta en minä sitä ymmärrä, että se on nimenomaan keskusta, joka kauhistelee tässä nyt velkaantumista. Mikäs puolue se olikaan, joka hoiti sitä valtiovarainministerin tehtävää edelliset neljä vuotta? Me teemme rakenteellisia uudistuksia, joilla me halutaan Suomi kasvuun, satatuhatta ihmistä työllistettyä. Me laskemme ansiotuloverotusta, että työtä kannattaa ottaa vastaan. [Keskustan ryhmästä: Ja velkaa lisää!] Me panostetaan tutkimukseen, tuotekehitykseen, innovaatioihin ja infraan, jotta me saadaan tämä Suomi-laiva kääntymään. Mutta kun se vain ui niin syvällä, niin syvällä, vielä syvemmällä kuin osattiin ajatella, ja siihen päälle tulee se kuvaamamme suhdanne, [Annika Saarikko: Miten niin ei osattu ajatella?] joka ei varmaan ole hallituksen aikaansaannos, niin tämä ottaa aikansa nyt. Mutta yhtään päätöstä ei voi perua. Eteenpäin mennään ja uudistukset tehdään. [Perussuomalaisten ryhmästä: Erinomainen vastaus!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sarkkinen.

16.47 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Talous todella horjuu taantumien partaalla, ja rakennusalan tilanne on vaikea erityisesti korkojen nousun vuoksi. Rakennusalan ahdinko uhkaa jättää monia työttömäksi ja vetää muita aloja muka-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 57/2023 vp

naan ehdinkoon. Hallituksen vastaus tilanteeseen on ollut vaisu ja oikeastaan ristiriitainenkin. Valtion asuntorahasto ARAn tukemaa asuntotuotantoa ja ARAn erilaisia korjausavustuksia supistetaan.

Arvoisa puhemies! Haluaisinkin kysyä hallitukselta, eikö nyt pitäisi pikemminkin pistää ARA töihin, lisätä ja nopeuttaa uusia rakennushankkeita [Perussuomalaisten ryhmästä: Entisetkin on myytävä!] ja lisätä erilaisia korjausavustuksia, keksiiä kenties jopa uusia mekanismeja, joilla voitaisiin tilanteeseen puuttua?

Arvoisa puhemies! Näin saataisiin työtä rakentajille, tarvittavia remontteja tehtyä ja kohtuuhintaista vuokra-asumista suomalaisille.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Mykkänen.

16.48 Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten edustaja Sarkkinen sanoi, tällaisessa rakennusalan suhdannetilanteessa oikeasuhtaisesti on järkevää, että silloin valtion tukeman eli ARAn korkotukilainoittaman asuntotuotannon osuutta nostetaan. Tänä vuonna, ensi vuonna se tulee ARAn uusien arvioiden perusteella olemaan noin 7 000—8 000 asuntoa, jotka käynnistetään, kun viime vuonna oltiin 5 600 asunnon määrässä. Ja ARAn tukemien aloitusten osuus itse asiassa kerrostaloasunnoissa nousee noin kahteen kolmasosaan, kun se vielä viime vuonna oli vain 15 prosenttia.

Mutta se, että me kaataisimme sitten lisää veronmaksajien tai velasta vastuussa olevien suomalaisten sukupolvien rahaa sadoissa miljoonissa esimerkiksi investointiavustuksiin, korjausavustuksiin: tämän tyypisiä tarpeita löytyy vähän jokaiselta hallinnonalalta, ja silloin tilanne olisi se, että meillä tämä velkaantuminen entisestään kiihtyisi. Meidän täytyy olla tarkkoina tässä, koska se juurisyy tähän aloitusten vähäisyyteen on kuitenkin se, että isoilla rakennusyhtiöillä on käsissä tuhansia asuntoja ja se ostovoima täytyy saada liikkeelle. Silloin se ostovoima alkaa purra siihen tarjontapuoleen ja homma lähtee. Oikeasuhtaisilla toimilla pehmenetään, [Puhemies koputtaa] mutta ei kannata ylimäärin kaataa sitä rahavettä, kun sitä ei ole.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kulmuni.

16.50 Katri Kulmuni kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Niin, tämä taloudellinen tilanne ei varmasti tullut nykyisellekään hallitukselle täytenä yllätyksenä, vaan kyllähän tosiasia oli se, että teidän puheenne ennen vaaleja olivat liian suuria. [Antti Kurvinen: Te lupasitte liikaa!] Te ette saa velkalaivaa kääntymään, koska ensi vuonnakin otetaan velkaa 11 miljardia euroa. [Oikealta: Te ette edes yrittäneet!] Totta kai siihen vaikuttaa korkojen nousu — siihen vaikuttivat muuten viime vaalikaudella aika vaikeat tilanteet, ei hirvittävästi koronasta ollut vetoapua — mutta ne veropoliittiset ja fiskaalipäätökset, mitä te teette hallituksessa, ovat olleet poliittisia päätöksiä. Te kevennätte myös veroja velaksi. Se, että te olette päättäneet keventää vaikkapa solidaarisuusveroa niin, että eivät ainoastaan 80 000 tienaa vaan myös 150 000 tienaa ihmiset saavat kevyemmin verotettua rahaa, tai se, että te kevennätte vaikkapa oluen verotusta sen sijaan, että te olisitte vaikkapa laittaneet eduskuntaan eteenpäin sen ammattidieselin esityksen, mikä siellä kuitenkin on jo valmiina, nämä kaikki ovat olleet poliittisia päätöksiä. [Puhemies koputtaa]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 57/2023 vp

Miksi priorisoitte solidaarisuusveron alarajaa [Puhemies koputtaa] ja vaikkapa olutveroa ammattidieselin edelle?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Purra.

16.51 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minun pitää hieman hämmästellä tätä keskustan lähestymistapaa tähän kysymykseen. Ensin te aloitatte kuvaamalla suhdannetta ja esittämällä, miksi hallitus ei tarjoa tähän jonkinlaista tukipolitiikkaa. Sen jälkeen te arvostelette sitä, että me otamme lisää lainaa ja meidän alijäämämme on ensi vuonna liian suuri. Kyllä, se on yli 11 miljardia. Siitä yli kolme miljardia selittyy esimerkiksi näillä valtionlainan koroilla. Meidän valtionlainan määrä on yli 150 miljardia, siinä todella on maksettavaa niin nykyisille sukupolville kuin seuraaville. Samaan aikaan valtion muut takausvastuut, joita on eri suuntiin, vaikkapa Euroopan unionin suuntaan, ovat merkittäviä. [Annika Saarikko: Vastatkaa kysymykseen!] Samaan aikaan edellisen hallituksen tekemä sote-uudistus, sen rahoituslaki ja hyvinvointialueiden tilanne, [Antti Kurvinen: Vastatkaa kysymykseen!] vaikuttaa alijäämään, vaikuttaa vielä neljän vuoden päästä.

Mutta kun katsotaan näitä rahasummia, joita edustaja kysymyksessään nosti esille, niin valitettavasti solidaarisuusveron alarajan nostaminen, puhumattakaan olutveron laskemisesta, [Puhemies koputtaa] ei ole lainkaan samassa mittakaavassa tämän lainan kanssa, jota te esitätte meidän kritiikiksemme. [Anne Kalmari: Teitte ne silti! — Välihuutoja keskustan ryhmästä] Kannattaa katsoa sieltä hallitusohjelmasta tai budjettikirjasta, minkälaisista summista puhutaan, [Puhemies koputtaa] puhutaanko kymmenistä miljoonista ja kuinka monta nollaa on sitten miljardissa. [Välihuutoja]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Tämä kysymys ei varmaankaan ole kokonaisuudessaan loppuun käsitelty mutta tällä erää on.

Kysymyksen käsittely päättyi.